

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 В 299164 21 Рев
Бања Лука, 21.1.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Типе, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у ванпарничном предмету предлагача Републике Српске, коју заступа Правобранилаштво Републике Српске, против противника предлагача Р.К. из Л., коју заступа Ђ.Ц., адвокат из Б.Л., ради одређивања накнаде за експроприсане непокретности, одлучујући о ревизијама предлагача и противника предлагача, против рјешења Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 В 299164 20 Гж од 26.10.2020. године, на сједници одржаној 21.1.2022. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Ревизија предлагача се одбија.

Ревизија противника предлагача се одбацује.

Образложење

Првостепеним рјешењем Основног суда у Бањој Луци број 71 0 В 299164 19 В од 27.4.2020. године, за непокретности експроприсане рјешењем Управе Б.Л., Подручна јединица Л., број ... од 1.8.2018. године, означене као к.ч. број 1117/3 П. њива I класе површине 44 м² и к.ч. број 1117/1 њива I класе, површине 1936 м², уписане у Лист непокретности број 457 к.о. Л., одређена је накнада у износу од 47.520,00 КМ и обавезан је предлагач да противнику предлагача исплати накнаду у наведеном износу, са законском затезном каматом од 27.4.2020. године до исплате и трошкове поступка у износу од 1.740,00 КМ. Истим рјешењем, одбијен је захтјев противника предлагача за исплату накнаде за експроприсану непокретност у износу од 11.880,00 КМ, за камате на досуђени износ накнаде за период од 5.2.2018. године до 27.4.2020. године и за накнаду трошкова поступка у износу од 5.620,00 КМ.

Другостепеним рјешењем Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 В 299164 20 Гж од 26.10.2020. године, жалба предлагача је дјелимично усвојена и првостепено рјешење преиначено тако, што је накнада за експроприсане непокретности одређена у износу од 39.600,00 КМ, умјесто износа од 47.520,00 КМ и обавезан је предлагач да исплати накнаду у наведеном износу, а жалба предлагача у осталом дијелу је одбијена и означено првостепено рјешење у преосталом досуђујућем дијелу потврђено и одбијен је захтјев противника предлагача за накнаду састава одговора на жалбу у износу од 1.350,00 КМ, док противник предлагача није изјавила жалбу против одбијајућег дијела приједлога за исплату накнаде у износу од 11.880,00 КМ.

Предлагач ревизијом побија другостепено рјешење у досуђујућем дијелу, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијано рјешење у том дијелу укине и предмет врати на поновно суђење.

Противник предлагача ревизијом побија другостепено рјешење у преиначавајућем дијелу, због погрешне примјене материјалног права, што произлази из садржаја ревизије и предлаже да се исто преиначи и накнада за експроприсане некретнине одреди у износу од 188.000,00 КМ, са каматама и трошковима поступка или укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

Ревизија предлагача није основана, а ревизија противника предлагача није дозвољена.

Одговори на ревизије нису поднесени.

Ревизија предлагача није основана, а ревизија противника предлагача није дозвољена.

Предмет поступка је одређивање накнаде за експроприсане непокретности, ближе означене у изреци првостепеног рјешења.

Рјешењем Управе ПЈ Л. број ... од 1.8.2018. године потпуно су експроприсане непокретности у власништву противника предлагача ближе означене у диспозитиву тог рјешења, ради изградње приступних путева на дионици ауто-пута Б. – Д. С обзиром да странке пред органом управе нису постигле споразум о висини накнаде за експроприсане непокретности, сходно члану 70. Закона о експропријацији („Службени гласник Републике Српске“ број 112/06 до 110/08 и Одлуке Уставног суда Републике Српске број 106/10 и 79/15, даље: ЗЕ), даљи поступак је настављен пред првостепеним судом.

Чланом 2. ЗЕ прописано је да је експропријација одузимање или ограничење права власништва на непокретности уз правичну накнаду, која не може бити нижа од тржишне вриједности непокретности, док према одредби члана 7. став 1. истог закона, експропријацијом непокретност постаје власништво корисника експропријације. Сагласно одредби члана 12. став 1. ЗЕ, ако се правична накнада одређује у новцу, она не може бити нижа од тржишне вриједности експроприсане непокретности у вријеме доношења првостепеног рјешења о експропријацији односно у вријеме склапања споразума (члан 54. став 1. ЗЕ), а тржишна вриједност је изражена у цијени која се за одређену непокретност може постићи на тржишту и која зависи од односа понуде и потражње у вријеме њеног утврђивања (члан 54. став 2. ЗЕ). Одредбом члана 60. ЗЕ је прописано да се овакво утврђење накнаде односи и на пољопривредно и на грађевинско земљиште.

Поступак одређивања накнаде за експроприсану непокретност суд води по службеној дужности (члан 159. став 1. Закона о ванпарничном поступку „Службени гласник Републике Српске“ број 36/09 и 91/16, даље: ЗВП).

Међу странкама је било спорно да ли експроприсана некретнина представља пољопривредно или грађевинско земљиште.

Нижестепени судови су прихватили налаз вјештака пољопривредне струке Д.М., који је нашао да експроприсане некретнине представљају пољопривредно земљиште и у налазу од 26.6.2019. године је тржишну вриједност предметних непокретности процијенио у износу од 12,00 КМ/м², а у допуни налаза од 10.10.2019. године је, анализирајући накнадно достављене „нове“ уговоре, тржишну вриједност наведених непокретности процијенио у износу од 20,00 КМ/м².

Истина, предлагач је приговорио допуни налаза поменутог вјештака у дијелу у којем је процјену тржишне вриједности предметних парцела извршио на начин, да је на основу збира свих цијена из уговора које је имао у виду и које је означио у налазу, као тржишну вриједност парцела противника предлагача узео њихову средњу вриједност, на што указује и у ревизији.

Међутим, како је првостепени суд приликом одлучивања о висини тржишне вриједности наведених некретнина, осим налаза вјештака имао у виду, да је просјечна цијена од 18,64 КМ/м² одређена и у уговору о купопродаји број ОПУ ... и да је тржишна вриједност експроприсаних непокретности, коју је утврдио вјештак приближна просјечној цијени по најновијим уговорима о промету пољопривредног земљишта сличног експроприсаном (у износу од 18,64 КМ/м²), те вриједност земљишта одређеног у судском поравнању закљученом у предмету истог суда број 71 0 В 069272 09 В, дана 6.10.2010. године (у износу од 18,00 КМ/м², увећана за корективни фактор од 10%), те да се накнада процијењена у допуни налаза поменутог вјештака креће у границама цијене Управе (у износу од 28,00 КМ/м²), што је прихватио и другостепени суд, ревизиони наводи у том правцу не могу се прихватити основаним.

С обзиром да су нижестепени судови о вриједности експроприсаног земљишта, сагласно одредби члана 53. став 1. и члана 54. ЗЕ, судили на основу његових карактеристика које је имало у вријеме доношења рјешења о експропријацији, а према цијени која се за такво земљиште могла постићи у вријеме доношења првостепеног рјешења (тржишна вриједност) и на основу налаза вјештака пољопривредне струке, који је при сачињавању истог имао у виду све релевантне чињенице и околности на основу којих се одређује висина накнаде, произлази да су у поступку одређивања правичне накнаде правилно примјенили материјално право, а при суђењу нису починили ни повреде поступка из члана 8. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), на коју се указује у ревизији а на потпуно и правилно утврђено чињенично стање правилно су примијенили материјално право, на што овај суд пази по службеној дужности, па је ревизију предлагача ваљало одбити, као неосновану, на основу одредбе члана 248. ЗПП, у вези са чланом 254. став 4. истог закона, те чланом 25. и чланом 2. став 2. ЗВП.

Ревизија противника предлагача, изјављена против означеног другостепеног рјешења у одбијајућег дијела приједлога за исплату накнаде у износу од 7.920,00 КМ, и у, због прескакања правног лијека, непобијаном правоснажно одбијајућем дијелу приједлога за исплату накнаде у износу од 11,880,00 КМ, није дозвољена.

Одредбом члана 237. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена ако вриједност побиијаног дијела правоснажне пресуде не прелази 30.000,00 КМ, а у привредним споровима 50.000,00 КМ (став 2.); да у случајевима у којима ревизија није дозвољена према новчаном цензусу, странке могу поднијети ревизију ако одлука о спору зависи од рјешења неког материјално правног или процесно правног питања важног за

обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени, у ставу 3. овог члана таксативно су набројани разлози који су од нарочитог значаја за изјављивање ревизије, а у ставу 4. је прописано шта треба да садржи та ревизија.

Према стању списка у овом предмету, противник предлагача је на рочишту за главну расправу одржаном 28.11.2019. године, на ком је главна расправа и закључена, предложила да суд одреди накнаду за предметне непокретности, у укупном износу од 59.400,00 КМ. Имајући у виду да је првостепеним рјешењем предметна накнада одређена у износу од 47.520,00 КМ, које рјешење противник предлагача (за одбијајући дио у износу од 11.880,00 КМ), није оспоравала жалбом и да према члану 237. став 1. ЗПП, странке ревизију могу изјавити против правоснажне одлуке донесене у другом степену, што овдје није случај када је ријеч о наведеном одбијајућем дијелу приједлога и да је другостепени суд накнаду одредио у износу од 39.600,00 КМ, умјесто износа од 47.520,00 КМ (дакле, исту је смањио за износ 7.920,00 КМ), то ревизијом противника предлагача, побијани дио правоснажне одлуке износи 19.800,00 КМ.

Како вриједност побијаног дијела правоснажне одлуке не прелази 30.000,00 КМ, није испуњен услов дозвољености ревизије прописан одредбом члана 237. став 2. ЗПП.

У изјављеној ревизији противник предлагача, погрешно сматрајући да је ревизија изјављена против другостепеног рјешења дозвољена, није тражила одлучивање по ревизији у смислу одредбе члана 237. став 3. и став 4. ЗПП, није означила правно питање због којег ревизију подноси, уз одређено навођење прописа и других важећих извора права који се на њега односе, нити је одређено изложила разлоге због којих сматра да је то питање важно за осигурање јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени, па тиме ни по овим законским одредбама, нема мјеста одлучивању по изјављеној ревизији противника предлагача.

Ревизија противника предлагача, против одбијајућег дијела приједлога, је из тих разлога одбачена као недозвољена, на основу одредбе члана 247. став 1. и став 4. ЗПП, у вези са чланом 237. став 2, 3. и 4. истог закона.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић